

OPINTOVAPAAHAKEMUS

Hakijan nimi	
Toimipaikka	
Opintovapaan ajankohta:	
Mihin koulutukseen vapaata haetaan, muoto ja tavoite:	
Koulutuksen järjestäjä, esim. oppilaitos:	
Onko kyseessä aiemman opiskelun loppuun saattaminen	
Annetaanko opintovapaata koskeva päätös tiedoksi luottamusmiehelle	
☐ Kyllä ☐ Ei	
Hakijan allekirjoitus	Päiväys ja paikka
Opintovapaahakemus annettu työnantajalle _____ / _____	
Opintovapaan hyväksyminen _____ / _____	
Työnantajan allekirjoitus	
Mikäli työnantaja siirtää opintovapaata, se tuntuva haitta yrityksen toiminnalle, joka pakottaa siirtämään opintovapaata:	

OPINTOVAPAA 31.1.2003

Opintovapaa tarjota työssä oleville joustavan mahdollisuuden opiskeluun. Oikeus opintovapaaan perustuu opintovapaa lakiin (273/1979). Lakia sovelletaan työ- ja virkasuhteessa sekä niihin rinnastettavassa palvelussuhteessa (jällempänä palvelussuhde) olevaan henkilöön. Työntekijän palvelussuhde jatkuu opintovapaaan aikana. Sen sijaan opintovapaaan ajalta ei makseta palkkaa, ellei siitä ole sovittu työ- tai virkaehtosopimuksessa tai työnantajan ja työntekijän kesken.

OPINTOVAPAAOIKEUS

Työntekijä voi pitää enintään kaksi vuotta opintovapaaat viiden vuoden aikana, kun päätoiminen palvelussuhde on kestänyt yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään vuoden.

Jos palvelussuhde on kestänyt vähintään kolme kuukautta, työntekijällä on oikeus enintään viiden päivän opintovapaaan.

Opintovapaaan voi käyttää yhdessä tai useammassa jaksossa. Vapaaan voi jaksoittaa myös niin, että työntekijä on osan työpäivistä työssä ja osan opintovapaaalla.

Oppisopimuskoulutuksessa olevalla opiskelijalla ei ole oikeutta opintovapaaan.

MILLAISSEN OPISKELUUN OPINTOVAPAA TA VOI KÄYTTÄÄ?

Opintovapaaat voi käyttää:

- julkisen valtionalan alaiseen koulutukseen (myös ulkomailta)
- tietyn edellytyksin ammattiyhdistyskoulutukseen ja maatalousryttille järjestetyn koulutukseen

Opintovapaaan perusteeksi hyväksyttävä koulutus tai opiskelu voi sisältää:

- opetuksen seuraamista
- opetussuunnitelman mukaista ohjattua käytännön harjoittelua
- tutkimusta tai opinnäytteen suorittamiseen valmistautumista, kuitenkin enintään kymmenen työpäivää välittömästi ennen kunkin tutkimon tai opinnäytteen suorittamista
- päätoimista ohjattua itseopiskelua tutkimon tai opinnäytteen suorittamiseksi

-koetilaisuuteen osallistumista

OPINTOVAPAAAN HAKEMINEN JA MYÖNTÄMINEN

Opintovapaaan perustuu aina työntekijän hakemukseen. Yli viisi työpäivää kestävästä opintovapaaat on haettava kirjallisesti työnantajalta vähintään 45 kalenteripäivää ennen opintojen alkamista. Enintään viiden työpäivän opintovapaaat haetaan suullisesti tai kirjallisesti vähintään 15 kalenteripäivää ennen opintojen alkamista, jollei työnantajan ja työntekijän kesken toisin sovi.

Opintovapaa hakemuksessa on mainittava:

- opintojen ja opintovapaaan alkamis- ja päättymisaikankohia
- koulutuksen ja opiskelun muoto ja tavoite
- onko kyseessä aiemmalla opintovapaaalla aloitetun koulutuksen tai opiskelun loppuunsaattaminen

- oppilaitos tai muu koulutuksen tai opetuksen järjestäjä
- päätoimisessa itseopiskelussa opintoja ohjaavaan opettajaan ja opiskelijan hyväksymä opintosuunnitelma, josta ilmenee aloitun tutkinto tai opinnäyte ja sen edellyttämä opiskeluaika

Jos opintovapaaat haetaan yli viideksi työpäiväksi, tulee työnantajan ilmoittaa ratkaisustaan kirjallisesti vähintään 15 kalenteripäivää ennen opintojen alkamista. Muulloin työnantaja ilmoittaa ratkaisustaan viimeistään seitsemän päivää ennen opintojen alkua.

OPINTOVAPAAAN SIIRTÄMINEN

Työnantaja voi siirtää opintovapaaat, jos se haittaa tuntuvasti työnantajan toimintaa. Vapaaat saa kerralla siirtää enintään kuusi kuukautta. Jos kyseessä on harvemmin kuin kuuden kuukauden välein alkava koulutus, työnantaja voi siirtää opintovapaaan alkua enintään seuraavan koulutusjakson alkamiseen.

Työnantajalla on oikeus siirtää opintovapaaat myös silloin, kun työntekijän edellisestä opintovapaaasta on kulunut alle kuusi kuukautta, eikä tarkoitus ole päättää aiemmalla opintovapaaalla aloitettuja opintoja.

Vähintään viiden työntekijän yrityksissä työnantaja voi siirtää työntekijän opintovapaaan alkamisaikankohia vain kaksi kertaa peräkkäin. Enintään neljän työntekijän yrityksessä työnantajan oikeutta opintovapaaan siirtämiseen ei ole rajoitettu kahteen kertaan, vaan se voi olla jatkuvaakin. Kummassakin tapauksessa siirtäminen edellyttää, että opintovapaaasta aiheutuu työnantajan toiminnalle tuntuvaa haittaa.

Työntekijä voi siirtää yli viiden päivän opintovapaaan käyttöä, ellei siitä aiheudu työnantajalle tuntuvaa haittaa. Opintovapaaan siirtämistä voi hakea enintään vuodeksi kerrallaan kirjallisesti. Jos työntekijä haluaa jättää käyttämättä hänelle myönnetyn opintovapaaan, asiasta on ilmoitettava työnantajalle kirjallisesti vähintään kaksi viikkoa ennen opintovapaaan alkamista.

OPINTOVAPAAAN KESKEYTTÄMINEN

Työntekijä, jolle on myönnetty opintovapaaat yli 50 työpäiväksi, voi keskeyttää opintovapaaan ja palata työhön. Tätä lyhyempää opintovapaaat ei voi keskeyttää.

Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle opintovapaaan keskeyttämisestä kirjallisesti vähintään neljä viikkoa ennen aloitettua työhön paluuta.

Työnantajalla ei ole velvollisuutta ottaa opintovapaaalla olevaa työntekijää töihin ennen kuin työntekijälle mahdollisesti palkatun sijaisen työsojimus voidaan laillisesti päättää.

Työnantajan on viivyttelemättä kirjallisesti ilmoitettava työntekijälle opintovapaaan keskeyttämisestä koskevasta ratkaisustaan ja siitä, milloin työntekijä voi palata töihin. **PALVELUSSUHTEeseen PERUSTUVA ETUDET OPINTOVAPAAAN AIKANA**

Opintovapaaan aikana työntekijällä ei ole oikeutta palkkaan. Sen sijaan työntekijälle kertyy vuosilomaa myös opintovapaaan ajalta, kuitenkin enintään 30 opintovapaaapäivältä lomamäärätyövuoden aikana. Vuosiloman kertyminen edellyttää työntekijän palaamista töihin välittömästi opintovapaaan päätyttyä.

Opintovapaaat saattaa pienentää eläkkeen määrää, koska vapaan ajalta ei makseta palkkaa. Palkaton kausi voi vaikuttaa muun muassa eläkkeeseen oikeuttavaan aikaan, eläkepalkkaan ja tulevan ajan säilymiseen. Opintovapaaan vaikutuksesta eläke-etuihin saa lisätietoja Eläkeluvakeskuksesta, Kuntien eläkevaltuutuksesta ja Valtiokonttorista.

Työnantaja ei saa irtisanoa työntekijän työsuhdetta siksi, että työntekijä on hakenut tai käyttänyt opintovapaaat. Sen sijaan opintovapaaat ei estä irtisanomista, jos silten on laillinen peruste.

TOIMEENTULO OPINTOVAPAAAN AIKANA

Työntekijällä voi olla oikeus taloudelliseen tukeen opintovapaaalla suoritettaviin opintoihin. Koulutusrahaston myöntämä alkuskoulutustuki on tarkoitettu aikuisen omaehtoisen koulutuksen tukemiseen. Lisäksi on mahdollista saada Kansaneläkelaitoksen myöntämä opintolainan valtiontakaus.

Kansaneläkelaitoksen myöntämästä valtion opintotukena aikuisopiskelijalla voi saada opintorahaa ja asumislisää sekä opintolainan valtiontakauksen.

Lisätietoja opintotukista saa Koulutusrahastosta ja Kansaneläkelaitoksesta.